

LAGRÅDET

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2014-04-10

Närvarande: F.d. justitierådet Dag Victor samt justitieråden Kristina Ståhl och Olle Stenman.

Redovisningscentraler för taxi

Enligt en lagrådsremiss den 3 april 2014 (Näringsdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om redovisningscentraler för taxitrafik,
2. lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister, och
3. lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av ämnesrådet Jonas Ragell, biträdd av kanslirådet Tommie Börjesson.

Förslagen föranleder följande yttrande av Lagrådet:

Allmänt

I lagrådsremissen föreslås att ett nytt system med s.k. redovisningscentraler för taxitrafik ska införas. Syftet är att förbättra Skatteverkets möjligheter att bedriva skattekontroll av taxiverksamhet. En redovisningscentral ska enligt förslaget vara en fysisk eller juridisk person som har tillstånd att ta emot, lagra och lämna ut uppgifter som överförs från taxametrar. Innehavare av taxitrafiktillstånd ska vara skyldiga att föra över taxameteruppgifter till en redovisningscentral.

Denna ska sedan i sin tur vara skyldig att lämna ut uppgifterna till Skatteverket.

Systemet ska alltså gå ut på att uppgifter som ska användas för skattekontroll förmedlas till Skatteverket via ett privaträttsligt subjekt. Lagrådet noterar att det i remissen inte belyses närmare varför denna modell har valts i stället för t.ex. en lösning där motsvarande uppgifter lämnas direkt till Skatteverket.

Förslaget till lag om redovisningscentraler för taxitrafik

2 §

Paragrafen innehåller en definition av termen redovisningscentral och lyder som följer. ”Med en redovisningscentral avses en fysisk eller juridisk person, dock inte ideella föreningar eller stiftelser, som har tillstånd att ta emot, lagra och lämna ut uppgifter som överförs från taxametrar.”

Genom definitionen fastställs att redovisningscentralen är den fysiska eller juridiska person som har tillstånd att driva den aktuella verksamheten. Samtidigt talas i senare paragrafer på flera ställen om ”tillstånd att driva en redovisningscentral” (se t.ex. 8-10 §§) och om ”person som har tillstånd att driva en redovisningscentral” (se t.ex. 6 och 7 §§). I dessa bestämmelser synes det därmed vara själva verksamheten som avses med termen redovisningscentral och inte den person som har tillstånd att driva verksamheten. Bestämmelserna bör ses över så att termen redovisningscentral används på ett enhetligt sätt i lagen.

Av paragrafen framgår vidare att ideella föreningar och stiftelser inte kan vara redovisningscentraler. Enligt Lagrådets mening är det inte

lämpligt att de subjekt som kan komma ifråga för tillstånd avgränsas genom en definition. Den delen av definitionen bör därför brytas ut och placeras under en annan rubrik samt formuleras som ett villkor för tillstånd.

5 §

I paragrafen anges att det för redovisningscentralens verksamhet alltid ska finnas en eller flera personer som har särskilt ansvar för att verksamheten utövas i enlighet med de föreskrifter som gäller för verksamheten och god branschsed. Enligt Lagrådets mening kan ifrågasättas om det finns behov av att ha mer än en verksamhetsansvarig för varje redovisningscentral. I vart fall bör det belysas närmare hur det är tänkt att fungera när det finns flera verksamhetsansvariga och det i lagen anges att "den verksamhetsansvarige" är skyldig att utföra vissa uppgifter (se t.ex. 23 §).

I paragrafen hänvisas till "god branschsed". Eftersom verksamheten med redovisningscentraler är ny finns för närvarande ingen god branschsed. Verksamheten synes inte heller vara av det slaget att en sådan sed kommer att utvecklas. Lagrådet förordar att hänvisningen till god branschsed stryks. Även ordet "alltid" kan enligt Lagrådets mening strykas.

7 §

I paragrafen regleras vilka personer som ska vara verksamhetsansvariga hos juridiska personer som har tillstånd att driva en redovisningscentral. Bestämmelsen ska läsas tillsammans med bl.a. 8 och 11 §§ där det anges att den som är verksamhetsansvarig ska uppfylla vissa krav. Av 11 § framgår vidare att även vissa andra personer ska uppfylla dessa krav. De personer som anges i 7 § är delvis de-

samma som de som anges i 11 §. Det föreligger således en viss dubbelreglering.

Enligt Lagrådets mening kan ifrågasättas om det är nödvändigt att i lagen på ett så detaljerat sätt som sker i 7 § peka ut vilka som ska vara verksamhetsansvariga i olika slag av juridiska personer. Det bör övervägas om det inte i ökad utsträckning kan överlåtas åt den juridiska personen själv att utse vem som ska vara verksamhetsansvarig (jfr 7 § första stycket 5). Genom bestämmelsen i 11 § säkerställs under alla förhållanden att de personer som har en ledande befattning i företaget tillgodoser de krav på lämplighet som uppställs i 8 §.

13 §

I paragrafen anges att den som söker tillstånd att driva en redovisningscentral ska ha tillräckliga ekonomiska resurser för att på ett tillbörligt sätt kunna starta och driva företaget. Samtidigt uppställs i 8 § som krav för att tillstånd ska ges att den sökande med hänsyn till bl.a. ekonomiska förhållanden är lämplig att driva verksamheten. Även om bestämmelserna tar sikte på delvis olika förhållanden så kan ifrågasättas om en person som saknar tillräckliga ekonomiska resurser för att på ett tillbörligt sätt kunna driva företaget kan anses vara lämplig vid en bedömning enligt 8 §. Enligt Lagrådets mening bör övervägas om inte 13 § är överflödig och kan strykas.

29 §

I paragrafen finns bestämmelser om föreläggande och vite när någon inte fullgör vissa skyldigheter enligt 23 §. Enligt Lagrådets mening bör bestämmelserna flyttas till 23 § (jfr en liknande reglering i 25 §).

33 §

Enligt paragrafen ska besiktningsorgan godkända för installation och besiktning av taxameterutrustning (taxameterverkstad) lämna tillståndsmyndigheten uppgifter om utförande av sådana åtgärder. Vid föredragningen har upplysts att bestämmelserna om godkännande av sådana organ finns i förordning. Det är därför inte lämpligt att i lag hänvisa till att organen ska vara godkända. Bestämmelsen kan i stället formuleras mer allmänt, t.ex. så att det är ”den som utför installation och besiktning av taxameterutrustning” som ska lämna de aktuella uppgifterna.

Det bör vidare övervägas om inte bestämmelsen bör läggas under en egen rubrik och placeras tidigare i lagen, t.ex. före 27 §.

Förslaget till lag om ändring i lagen (2001:558) om vägtrafikregister

Lagrådet lämnar förslaget utan erinran.

Förslaget till lag om ändring i taxitrafiklagen (2012:211)

2 a kap. 2 §

Enligt paragrafens första stycke ska den som innehar taxitillstånd överföra taxameteruppgifter till den redovisningscentral som tillståndshavaren för varje taxameter har anmält till den myndighet som regeringen bestämmer. Enligt andra stycket ska en överföring av taxameteruppgifter till en annan redovisningscentral än den som anmälts betraktas som en underlåten överföring.

Bestämmelsen i andra stycket är överflödigt och kan strykas.

4 kap. 2 a §

Paragrafen är en precisering av vad som utgör ett sådant allvarligt missförhållande som enligt 1 § i samma kapitel ska kunna leda till att ett taxitrafiktillstånd återkallas. Lagrådet förordar att bestämmelsen flyttas till 2 § där ett antal andra grunder för återkallelse preciseras. Samtidigt kan övervägas om inte inledningen av den bestämmelsen bör formuleras på det sätt som föreslås när det gäller 2 a §, dvs. så att det framgår att de återkallelsegrunder som anges är exempel på vad som utgör ett allvarligt missförhållande enligt 1 §.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

I andra punkten anges att skyldigheten enligt 2 a kap. 1 § för fordon som vid ikraftträdandet redan är försett med taxameterutrustning inträder vid första nästa årliga taxameterbesiktning eller om taxameterbesiktning sker tidigare av annan anledning vid tiden för besiktningen. Det framgår inte tydligt om det som avses i första delen av meningens är tidpunkten för den årliga besiktningen eller att besiktning också faktiskt ska ha skett. Detta bör klargöras. Vidare bör orden "första nästa" ersättas med "närmaste".